

Hallituksen esitys edustajistolle 28.10.2020

1. Johdanto

Tämä yhdenvertaisuusohjelma on TYYn edustajiston hyväksymä kuvaus ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyön tavoitteista. Ohjelma täydentää ylioppilaskunnan poliittista linjapaperia yhdenvertaisuuskysymysten osalta.

TYYn yhdenvertaisuusohjelman tavoitteena ovat yhdenvertainen ja tasa-arvoinen yliopistoyhteisö ja yhteiskunta. Yhdenvertaisuusohjelmaansa toteuttamalla TYY pyrkii siihen, että opiskelijat voivat toteuttaa itseään vailla pelkoa syrjinnästä niin yliopistossa, TYYn järjestöissä kuin arkielämässään yliopistoyhteisön ulkopuolella.

TYYn perustehtävä on määritelty ylioppilaskunnan strategiassa. Yhdenvertaisuus on yksi TYYn keskeisistä arvoista. Kaikkien perustehtävässä määriteltyjen elementtien toteutumiseksi on ensiarvoisen tärkeää se, että opiskelija tuntee itsensä yhdenvertaiseksi yliopistoyhteisön jäseneksi.

Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lain **yhdenvertaisuutta käsittelevässä pykälässä todetaan lisäksi, että ”ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.” (Perustuslaki 6 § 2). Vuoden 2014 lopussa voimaan tullut yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perustuslaissa mainittujen ominaisuuksien lisäksi (sukupuolta lukuun ottamatta) seuraavien henkilöön liittyvien syiden perusteella: kansalaisuus, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet ja seksuaalinen suuntautuminen. Sukupuolten tasa-arvoa ja sen edistämistä käsitellään erikseen laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, jossa myös kielletään syrjintä sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.**

Yhdenvertaisuuslainsäädäntö velvoittaa sekä yliopistoa että TYYtä. Yliopiston tulee edistää ja arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista paitsi työnantajan, myös koulutuksen järjestäjän näkökulmasta. TYYn kohdalla velvoite koskee ennen kaikkea TYYtä työnantajana. Voidaan kuitenkin ajatella, että yliopistolain hengessä ylioppilaskunnan tulisi edistää yhdenvertaisuuden toteutumista myös laajemmin – onhan ylioppilaskunnan **tarkoitus ”olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiä” (Yliopistolaki 46 § 1).**

35 Yliopiston ja ylioppilaskunnan lisäksi TYYn järjestöjen toiminnalla suuri merkitys
36 yhdenvertaisuuden toteutumisessa yliopistoyhteisön jokapäiväisessä elämässä. Käsillä
37 olevan ohjelman tarkoitus on siksi paitsi ohjata TYYn toimintaa, myös evästä järjestöjä
38 opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisessa. Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on
39 jaettu kolmeen osioon: TYYn toimistoa, edustajistoa, ja koko toimintayhteisöä, TYYn
40 järjestöjä koskevaan osaan sekä Turun yliopistoa ja yhteiskuntaa käsittelevään osaan.
41 Kunkin tavoitteen kohdalle on myös kirjattu taho, joka tavoitteen edistämisestä ja
42 toimenpiteiden toteuttamisesta on päävastuussa.

43 Yliopistoyhteisön yhdenvertaisuus on lopulta jokaisen yhteisön jäsenen vastuulla. On
44 velvollisuutemme kohdella kanssaihmiä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja
45 syrjimättömyyden hengessä.

46 1.1. Keskeiset käsitteet

47

48 Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän
49 sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan,
50 kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai
51 ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan,
52 seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä (lähde:
53 yhdenvertaisuus.fi). Yhdenvertainen kohtelu tarkoittaa, ettei ketään edellä mainittujen
54 syiden perusteella saa asettaa heikompaan asemaan kuin toisia.

55 Tasa-arvo tarkoittaa, että yksilöillä on yhtäläiset yhteiskunnalliset tehtävät, oikeudet ja
56 velvollisuudet sukupuolesta riippumatta, ja jokaisella on mahdollisuus toteuttaa itseään
57 ilman, että hänen toiminnalleen asetetaan esteitä sukupuolen tai sen ilmaisun perusteella
58 (lähde: Tasa-arvoasiain neuvottelukunta tane.fi). Tasa-arvon toteutumisesta seuraa tasa-
59 arvovaltuutettu. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (nk. tasa-arvolaki) tähtää
60 sukupuoleen ja sen ilmaisuun perustuvan syrjinnän estämiseen ja naisten ja miesten
61 välisen tasa-arvon edistämiseen.

62 Välitön syrjintä tarkoittaa sitä, että jotakuta kohdellaan jonkun laissa kielletyn
63 syrjintäperusteen perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on
64 kohdeltu tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa. Epäsuotuisalla kohtelulla
65 tarkoitetaan sellaista menettelyä (teko, laiminlyönti), jolla menettelyn kohde asetetaan
66 muihin nähden huonompaan asemaan. Käytännössä tämä voi olla rajoitusten,
67 vaatimusten tai velvoitteiden asettamista vain tietyille henkilölle tai henkilöryhmälle, tai
68 esimerkiksi jonkin yleisesti saatavilla olevan etuuden, palvelun tai oikeuden epäämistä tai
69 rajoittamista. Välitöntä syrjintää on esimerkiksi se, jos henkilöä kielletään pääsemästä
70 ravintolaan hänen etnisen taustansa perusteella.

71

72 Välillinen syrjintä tarkoittaa sitä, kun näennäisesti puolueeton sääntö, peruste tai
73 käytäntö asettaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan. Välillisen syrjinnän kriteerit
74 eivät kuitenkaan täyty, jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite,
75 jonka saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat tarpeellisia ja asianmukaisia. Käytännössä
76 välillinen syrjintä tarkoittaa usein sitä, että johonkin tiettyyn ryhmään kuuluvien
77 henkilöiden on tosiasiallisesti vaikeampi täyttää jokin asetettu edellytys. Kyse voi olla
78 myös siitä, että valitulla toteutustavalla on kielteisiä vaikutuksia nimenomaan ja vain
79 tiettyyn ryhmään kuuluville henkilöille. Esimerkiksi liian korkeiksi asetetut
80 kielitaitovaatimukset työssä, jossa ne eivät ole työn tekemisen kannalta välttämättömiä,
81 ovat välillistä syrjintää.

82
83 Häirintä on ihmisarvoa loukkaavaa käyttäytymistä, joka liittyy johonkin kiellettyyn
84 syrjintäperusteeseen. Henkilön ihmisarvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai
85 tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan esim. uhkaava, vihamielinen, halventava
86 tai nöyryyttävä ilmapiiri.

87
88 Seksuaalinen häirintä tarkoittaa häirinnällä tarkoitetaan yleensä toisen lähestymistä
89 seksuaalisella tavalla, vastoin hänen tahtoaan. Seksuaalinen häirintä voi tarkoittaa fyysistä
90 lähestymistä, mutta seksuaalinen häirintä voi olla myös muunlaista ei-toivottua
91 huomiota. Seksuaalinen häirintä voi tarkoittaa halventavaa puhetta toisen sukupuolesta,
92 erilaiset vihjailut, seksuaalisesti värityneet vitsit tai vartaloa tai yksityiselämää koskevat
93 puheet tai kysymykset. Seksuaalinen häirintä voi siis olla sekä verbaalista että fyysistä.

94
95 Ohje tai käsky syrjiä ilmenee esimerkiksi tilanteessa, jossa toimivaltaan tai asemaan
96 perustuen annettu opastus, toimintaohje tai velvoite, jonka tavoitteena on aikaansaada
97 syrjintää. Työnantaja tai esimies ei saa määrätä työntekijöitä toimimaan syrjivästi, esim.
98 kieltää palkkaamasta tiettyyn etniseen ryhmään kuuluvaa henkilöä.

99
100 Kohtuullisten mukautusten tavoitteena on se, että vammaisen henkilö voi
101 yhdenvertaisesti muiden kanssa asioida viranomaisissa sekä saada koulutusta, työtä ja
102 yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä
103 työuralla. Kohtuullisuutta arvioidaan vammaisen ihmisen tarpeiden lisäksi myös muista
104 näkökulmista, joita ovat esimerkiksi toimijan koko, taloudellinen asema, toiminnan
105 luonne ja laajuus sekä mukautusten arvioidut kustannukset ja mukautuksia varten
106 saatavissa oleva tuki. Kohtuulliset mukautukset ovat ”avustamistyyppisiä”, yksilöllisiä
107 ratkaisuja.

108
109 Rasismi tarkoittaa oletetun ihmisryhmän arvottamista esimerkiksi etnisen alkuperän,
110 ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella
111 alempiarvoiseksi kuin muut ihmisryhmät. Rasismi on siis ihmisryhmän tai sen jäsenen
112 ihmisarvon alentamista. Rasismiin usein kuuluu se, että omaa ryhmää pidetään
113 parempana kuin toisten ryhmiä. Rasismi aiheuttaa eriarvoistumista ja vahingoittaa sen
114 kohteiden lisäksi koko yhteiskuntaa. Rasismia käytetään vallan välineenä.

115

116 Normitietoisuus tarkoittaa lähestymistapaa, jossa tarkastellaan yhteiskunnan rakenteita,
117 tehdään normit näkyviksi ja kyseenalaistetaan niitä. Normeilla tarkoitetaan tässä
118 yhteydessä yhteiskunnassa vallalla olevia käsityksiä siitä, mitä pidetään ”normaalina”.
119 Normitietoisuus on aktiivista toimintaa normien purkamiseksi.

120
121 Saavutettavuudessa on kyse jokaisen yhdenvertaisesta mahdollisuudesta osallistua niin,
122 että fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten esteiden aiheuttama kynnys on mahdollisimman
123 pieni. Fyysinen saavutettavuus voi tarkoittaa esimerkiksi helposti luettavia, riittävän
124 suurella fontilla ja kontrastilla tehtyjä tapahtumajulisteita. Psyykinen saavutettavuus
125 voidaan nähdä mielen hyvinvointina ja vallitsevina asenteina. Sosiaalinen saavutettavuus
126 merkitsee esimerkiksi vastaanottavaa ja turvallista ryhmää, jossa ei tarvitse pelätä
127 joutuvansa kiusatuksi tai painostetuksi. Saavutettavuus ja esteettömyys ovat saman
128 sisältöisiä termejä; esteettömyydestä puhuttaessa viitataan usein fyysiseen ympäristöön,
129 saavutettavuus taas on käsitteenä laajempi.

130
131 Yksilöllinen oppija. Jokainen opiskelija pystyy sisäistämään tietoa, oppimaan taitoja ja
132 opiskelemaan tuloksellisesti, kun hänelle tarjotaan siihen edellytykset. Esimerkiksi
133 lukihäiriö, Aspergerin oireyhtymä, kuulo- tai näkövamma voi hankaloittaa oppimista
134 huomattavasti, ellei sitä oteta asianmukaisella tavalla huomioon opetusjärjestelyissä.
135 Yhdenvertaisuuslaissa mainitut syrjintäperusteet (ks. Johdanto) eivät saisi muodostua
136 kellekään oppimisen esteeksi, mikäli edellytykset oppimiseen ovat kohtuullisin toimin
137 turvattavissa.

138

139 1.2. Lukuohje

140

141 Ohjelman toimenpiteiden toteuttamisesta vastuussa ovat kaikki TYYn toiminnassa
142 mukana olevat tahot ja henkilöt. Jokaisen tavoitteen kohdalle on lueteltuna TYYssä
143 toimivat tahot, jotka ovat päävastuussa tavoitteen saavuttamisesta annettujen
144 toimenpiteiden mukaisesti. Jotta tavoitteet saavutetaan, on niille kirjattu vastuu ja
145 toimenpiteet.

<i>Tavoite</i>	
<i>Vastuu</i>	<i>Vastuutahot ja henkilöt</i>
<i>Toimenpiteet</i>	<i>Annetut toimenpiteet</i>

146

147 Tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu neljän pääotsikon alle; Turun yliopiston
148 ylioppilaskunta (TYY), yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet, järjestöt ja

149 opiskelijayhteisö sekä yliopisto ja ylioppilaskunta.
150

151 2. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY) 152

153 TYYllä on yhdenvertaisuusohjelman toteuttamisessa monia rooleja. TYY muun muassa
154 kouluttaa järjestöjä yhdenvertaisuusasioissa oppaan avulla ja tarkkailee
155 yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistolla. Tämän kohdan tavoitteet ja toimenpiteet
156 koskevat ennen kaikkea TYYtä työnantajana ja työyhteisönä, TYYn hallitusta,
157 työntekijöitä, edustajistoa, siipiä sekä hallituksen ja edustajiston nimittämiä erilaisia
158 toimikuntia ja työryhmiä. Yhdenvertaisuus on kuitenkin läpileikkaava tema, jonka
159 edistäminen on osa kaikkea TYYn toimintaa.

160 Ylioppilaskunnan tavoitteet on jaettu edelleen kolmeen kokonaisuuteen: TYYn
161 toimintayhteisö, työyhteisö ja päätöksenteko

162 2.1 TYYn toimintayhteisö 163

TYYN toiminta on saavutettavaa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Jokainen TYYn toiminnassa mukana oleva koulutetaan yhdenvertaisuudesta ja sen edistämisestä. Mikäli TYYn toiminnassa mukana olevat henkilöt kohtaavat tai kokevat häirintää, syrjintää tai rasismia, osaavat he ottaa asian puheeksi. TYYN toiminnassa mukana olevat tietävät miten toimia kohdatessaan tai kokiessaan häirintää, syrjintää tai rasismia. Vihapuheeseen puututaan. Luodaan TYYn sivuille yhdenvertaisuuden palautelomake, johon huomaamastaan epäkohdasta voi ilmoittaa anonyymisti. Palautteen antaja tunnistaa anonyymin ja nimellä annetun palautteen eron.

164

Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea mukaan TYYn toimintaan.

Vastuu	Pääsihteeri, viestintäasiantuntija ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	<p>Hakukuulutuksista viestitään monikanavaisesti.</p> <p>Edustajistovaaleissa kannustetaan vaaliryhmiä kiinnittämään huomiota oman ehdokasjoukon monimuotoisuuteen.</p> <p>Avataan ehdokasasettelun, hallitusvalinnan ja muiden henkilövalintojen käytäntöjä TYYn viestintäkanavissa.</p> <p>Rekrytointitilanteissa sovelletaan hakukriteereitä yhdenvertaisesti, jotta suojatut henkilökohtaiset ominaisuudet eivät vaikuta valintoihin.</p>

165

TYYn viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.	
Vastuu	Viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	<p>Tapahtumien markkinoinnin yhteydessä huomioidaan markkinointimateriaalien luettavuus, kuten kontrastit ja värien erottuminen. Sähköiset materiaalit tuotetaan lukulaitteille sopiviksi.</p> <p>Viestitään toiminnasta ja tapahtumista kattavasti myös englanniksi.</p> <p>TYYn nettisivuja päivitettäessä päivitetään suomenkielinen ja englanninkielinen osio yhtä aikaa.</p> <p>Huomioidaan, ettei viestinnässä käytetä stereotyyppitelevää kieltä tai kielikuvia esimerkiksi eri oppialoja, kulttuureja tai vähemmistöjä koskien tai puhuta vakaumuksista loukkaavasti.</p>

166

TYY tarjoaa opiskelijalle riittävät palvelut opiskelupaikkakunnasta riippumatta.	
Vastuu	Pääsihteeri, järjestösektori ja Satakunnan kampusvastaava

Toimenpiteet	Satakunnan kampusten opiskelijat saavuttavia palveluita ja palveluiden tarpeita kartoitetaan ja kehitetään kartoitusten mukaisesti. Kommunikaatiotapoja kehitetään kampusten välillä. Hybridiosallistumismahdollisuutta lisätään TYYn järjestämiin tapahtumiin ja koulutuksiin.
--------------	---

167

168 2.2 TYY työyhteisönä

169

Jokainen TYYn toimistolla työskentelevä tuntee yhdenvertaisuusohjelman sisällön ja tietää, kuinka edistää sen tavoitteita omassa toiminnassaan.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Järjestetään työntekijöille ja uudelle hallitukselle vuoden vaihteessa yhdenvertaisuuskoulutuksen. Uusi työntekijä perehdytetään TYYn yhdenvertaisuusohjelmasta. Koulutetaan toimiston väkeä säännöllisesti vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan yhdenvertaisuusasioista.

170

TYYn toimiston väki kartuttaa osaamistaan yhdenvertaisuudesta vuosittain yhdenvertaisuusasioiden kehittämiseksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYYn toiminnassa hyödynnetään ulkopuolisten tahojen yhdenvertaisuustyön tueksi laatimaa materiaalia ja koulutuksia. Jokainen sektori seuraa ja kehittää yhdenvertaisuustoimintaansa vuosittain ja raportoi näistä vuosikertomukseensa.

171

172 2.3 Päätöksenteko

173

Asiakirjojen ja esitysten valmistelu on avointa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja hallituksen puheenjohtaja

Toimenpiteet	Julkaistaan hallituksen ja edustajiston kokousten esityslistat ja julkiset liitetiedostot TYYn nettisivuilla ajoissa ennen kokousta, mikäli ne eivät sisällä henkilötietoja. Tarjotaan jäsenistölle tilaisuuksia osallistua asiakirjojen valmisteluun esimerkiksi kyselyiden ja workshopien muodossa.
--------------	--

174

TYYssä sukupuoli-identiteetti ei määrittele kenenkään mahdollisuuksia toimia eri tehtävissä ja toimielimissä.	
Vastuu	Pääsihteeri, hallituksen puheenjohtaja, edustajisto ja valintatoimikunta
Toimenpiteet	Sukupuoli-identiteetti ei vaikuta valintoihin, kun valitaan henkilöitä eri tehtäviin ja toimielimiin.

175

3. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

Tässä kappaleessa tuodaan esille yhdenvertaisuusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä teemoitettuna toiminta-alueina, joihin ylioppilaskunnassa tulee kiinnittää huomiota. Toiminta-alueet on rakennettu yhdenvertaisuuslain mukaisten sisältöjen mukaan. Toiminta-alueiden sisältöinä ovat 1) eri-ikäiset opiskelijat, 2) alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli, 3) uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus, 4) poliittinen ja ammattiyhdistystoiminta, 5) perhesuhteet, 6) sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen ilmaisu ja 7) terveydentila ja vammaisuus. Seuraavissa luvuissa yhdenvertaisuuden toiminta-alueet otetaan huomioon ylioppilaskunnan toiminnassa.

186

Kaikki, mukaan lukien vähemmistöt, tuntevat itsensä tervetulleiksi yliopistoyhteisöön.	
Vastuu	Tuutorivastaava
Toimenpiteet	TYYn tuutorivastaava kouluttaa järjestöjen tuutorivastaavia ja tuutoreita opiskelijoiden moninaisuudesta ja TYYssä tunnistettuihin vähemmistöihin kuuluvista opiskelijoista, heidän huomioimisestaan ja integroimisesta osaksi yliopistoyhteisöä.

187

Kaikki, mukaan lukien vähemmistöt, saavat tukea myös muissa kuin opiskeluun liittyvissä asioissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Hyödynnetään yhteistyötahojen tapahtumia ja kampanjoita tietoisuuden ja vertaistoiminnan lisäämiseksi. Opiskelijoita opastetaan hyödyntämään ja käyttämään matalankynnyksen mielenterveyspalveluita, kuten OpintoVartua, mielenterveyspolkua ja TYYn nettisivuille rakennettavaa vertaistukea antavaa mielenterveysivua.

188

189

190 3.1 Ikä

191

192 Ikäsyrynnällä tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka estää tai vaikeuttaa henkilön
193 osallistumista ylioppilaskunnan toimintaan hänen iästään johtuen. TYY pyrkii
194 edistämään opiskelijoiden välistä keskustelua ja yhteisymmärrystä iästä riippumatta.
195 TYYn tulee ottaa huomioon jäsenistönsä eri ikäryhmät suunnitellessaan palveluita sekä
196 edunvalvontaa. TYYn toimintaympäristö on melko nuorekas, sillä työntekijät ja
197 luottamushenkilöt ovat pääasiassa nuoria aikuisia. Toimintaympäristön nuorekkuus voi
198 vaikeuttaa iäkkäämpien opiskelijoiden osallistumista toimintaan. Yhdenvertaisuuteen
199 pyrkivänä ylioppilaskuntana TYY kuitenkin pyrkii edistämään eri-ikäisten osallisuutta ja
200 pyrkii toiminnallaan vähentämään niitä esteitä, jotka voivat aiheuttaa eri-ikäisten
201 ihmisten eriarvoisuutta.

202

Edunvalvonta huomioi eri-ikäiset ja eri elämänvaiheessa olevat opiskelijat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Otetaan eri ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioon jäsenkyselyitä laadittaessa, jotta saadaan tietoa ikäryhmien ja elämäntilanteessa olevien opiskelijoiden erityistarpeista.

203

204 3.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli

205

206 Turun yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö.
207 Alkuperä, kansalaisuus, etnisyys tai kieli eivät saa asettaa opiskelijaa tai työntekijää
208 heikompaan asemaan ylioppilaskunnan toiminnassa tai päätöksenteossa.

209 TYYn virallinen kieli on suomi, mutta TYY viestii johdonmukaisesti kaksikielisesti,
210 suomeksi ja englanniksi.

211

TYYssä vallitsee erilaisia kulttuureja kunnioittava ja avoin ilmapiiri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Järjestetään toimintaa, jossa suomalaiset ja kansainväliset opiskelijat kohtaavat. Järjestöjä opastetaan kunnioittamaan eri kulttuureita järjestön toiminnassa ja järjestöarjessa. Tunnistetaan ja tiedostetaan erilaiset kulttuurit useista näkökulmista ja puhutaan niistä kunnioittavasti.

212

Edustajiston päätöksenteossa on mukana myös kansainvälisiä opiskelijoita.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja, kansainvälisyyssektori ja viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	Tarjotaan edustajistoryhmille englanninkielisiä materiaaleja, jotta edustajistoryhmät voivat viestiä toiminnastaan ja kuulla kansainvälisiä opiskelijoita. Edustajiston koulutuksiin ja TYYn päättävien toimielimien infotilaisuuksiin osallistuminen on mahdollista myös englanniksi. Kannustetaan opiskelijoita hakemaan TYYn päättäviin toimielimiin laajasti myös englanniksi. Järjestetään kansainvälisille edaattoreille tulkkaukset suomesta englantiin edustajiston kokouksiin.

	<p>TYYn toimintaa ohjaavat dokumentit, edustajiston ja hallituksen kokousten esityslistat ja päätösluettelot sekä mahdollisuuksien mukaan kokousliitteet ovat saatavilla myös englanniksi.</p> <p>Viestitään edustajiston kokouksista jo kokouksen aikana myös englanniksi esimerkiksi Facebookin kommenttiketjussa.</p> <p>Linjataan vuosibudjetin teon yhteydessä, mitkä kaikki jatkuvan toiminnan dokumentit halutaan käänntää ja varataan käänntöskuluihin sen mukaan varoja budjetista.</p>
	<p>TYYn toiminta on myös niiden jäsenten saavutettavissa, jotka eivät osaa suomea.</p>
Vastuu	Kansainvälisyyssektori ja tapahtumatuottaja
Toimenpiteet	<p>Julkaistaan hakukuulutukset TYYn eri toimijaryhmiin aina suomeksi ja englanniksi.</p> <p>Käytetään TYYn toimijaryhmien sisäisessä viestinnässä aina suomen lisäksi englantia, kun ryhmään kuuluu henkilöitä, jotka eivät osaa suomea.</p> <p>Huomioidaan kansainväliset opiskelijat TYYn kulttuuritapahtumissa esimerkiksi juontamalla tilaisuudet englanniksi ja suomeksi.</p>

213

214 3.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus

215

216 TYYn toiminta on uskonnollisesti ja elämäkatsomuksellisesti neutraalia.

217 Yhdenvertaisuuden toteutumisen esteitä voi syntyä, kun tietyssä toimintaympäristössä
218 on vallalla jokin niin vahva maailmankatsomuksellinen tai vakaumuksellinen näkemys,
219 että muut näkökulmat jäävät sivuun. TYYn tulee luoda mahdollisuudet erilaisuudelle
220 sekä sen arvostukselle ja kunnioittamiselle.

221

<p>Jokainen voi osallistua TYYn toimintaan huolimatta vakaumuksestaan tai uskonnostaan.</p>	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava

Toimenpiteet	Huomioidaan uskontojen ja vakaumusten moninaisuus sekä suhtaudutaan niihin arvostavasti.
--------------	--

222

Hiljentymisen ja oman uskonnon harjoittaminen yliopistolla on mahdollista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan, onko yliopistolla riittävästi eri uskonnonharjoittajille sopivia rauhallisia tiloja hiljentymistä varten. Tiedotetaan yliopistolta löytyvistä hiljentymiseen ja oman uskonnon harjoittamiseen mahdollistavista paikoista jäsenille lukukausittain.

223

224 3.4 Poliittinen tai ammattiyhdistötoiminta

225 TYY on moniarvoinen ja poliittinen yhteisö, jonka sisällä näkemykset voivat usein erota
226 toisistaan vahvasti. Edustajistossa ovat edustettuina niin puoluepoliittiset kuin
227 puoluepoliittisesti sitoutumattomat ryhmittymät.

228 **Ylioppilaskunnan yksi perustehtävä on "valmistaa opiskelijoita aktiiviseen,**
229 **valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen". TYYn piirissä toimii poliittisesti**
230 **sitoutunutta ja sitoutumatonta yhdistystoimintaa.** TYY heijastaa toiminnassaan
231 edustajiston hyväksymiä kantoja, mutta ei syrji mielipiteitä, jotka eivät ole edustettuina.

232

Erilaiset poliittiset suuntaukset näkyvät monipuolisesti vaalien yhteydessä. Kenenkään mielipidettä ei sivuuteta puoluekannan tai poliittiseen toimintaan osallistumisen perusteella.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	Kutsutaan vaalitilaisuuksiin myös muita kuin eduskuntapuolueiden edustajia. Järjestetään sisällöltään monipuolisia vaalitilaisuuksia. Ylläpidetään TYYn tapahtumissa ja tilaisuuksissa avointa ja rakentavaa keskustelukulttuuria.

233

Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	<p>Edustajiston kokouksissa ja niitä valmisteltavissa tapaamisissa kiinnitetään huomiota puheenvuorojen jakautumiseen, asialliseen käytökseen ja osallistumiseen sekä kannustavaan ilmapiiriin.</p> <p>Turvallisen tilan periaatteita toteutetaan edustajiston kokouksissa.</p> <p>Edustajiston jäsenten ja varajäsenten ryhmäytymiseen ja tutustumiseen panostetaan turvallisen ja hyvän ilmapiiriin luomiseksi.</p> <p>TYYn toiminnassa ja viestinnässä annetaan tilaa eri mielipiteiden esittämiselle.</p>

234

Kaikilla hallituksen jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.	
Vastuu	Hallituksen puheenjohtaja
Toimenpiteet	Hallitus luo omalle toimikaudelleen pelisäännöt siitä, miten turvallinen ilmapiiri säilyy vaikeissakin poliittisissa keskusteluissa. Varmistetaan turvallinen ilmapiiri myös eriävälle mielipiteelle ja avoimelle keskustelulle.

235

236 3.5 Perhesuhteet

237

238 Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perhesuhteista johtuen. Perhesuhteilla
239 tarkoitetaan henkilön puolisoa, lapsia, vanhempia ja sisaruksia. TYYn jäsenistöön
240 kuuluu suuri joukko perheellisiä opiskelijoita, jotka tasapainottelevat perhe-elämän
241 ja opiskelun sekä mahdollisen työn yhdistämisen kanssa. Perheellisellä opiskelijalla
242 tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijaa, jolla on huollettavana alaikäinen lapsi tai
243 lapsia.

244

245 Ylioppilaskunta mahdollistaa jäsentensä osallistumisen toimintaan ja
246 päätöksentekoon vanhemmuudesta tai ikääntyvän tai sairastuneen muun
247 lähiomaisen hoitamisesta riippumatta.

248

249

Perheelliset opiskelijat tunnistavat helposti lapsiystävälliset TYYn ja järjestöjen tapahtumat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Merkitään tapahtumakuvauksiin tieto perheystävällisyydestä. Kannustetaan järjestöjä merkitsemään tieto tapahtuman perheystävällisyydestä tapahtumakuvauksiin.

250

251

252

253

Opiskelijaravintoloissa on vaivatonta vieraila lasten kanssa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan mahdollisuutta tarjota lapsille alennushintaista ruokaa opiskelijaravintoloissa. Kartoitetaan Unica-ravintoloiden syöttötuolitulannetta.

254

Perheelliset opiskelijat kuuluvat opiskelijayhteisöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan perheellisten opiskelijoiden tarpeita opiskelua helpottavista toimenpiteistä. Mahdollistetaan perheellisten opiskelijoiden toistensa kohtaaminen tapahtuman ja viestinnän avulla. Mahdollistetaan tällä tavalla vertaistoiminnan löytäminen.

255

256 3.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen

257

258 Ketään TYYn piirissä toimivaa henkilöä ei syrjitä tai häiritä sukupuolesta, sukupuoli-
259 identiteetistä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai sukupuolen ilmaisusta johtuen.
260 Häirinnällä tarkoitetaan kaikkea epäoikeudenmukaista ei-toivottua käytöstä, esimerkiksi
261 seksuaalista häirintää tai kiusaamista. Epäoikeudenmukainen käytös tarkoittaa kaikkea
262 sitä käytöstä, mitä ei voida pitää yleisesti hyväksyttävänä ja joka loukkaa tieteen ja
263 tahallisesti uhria.

264

265 TYY edistää sukupuolineutraalia ajattelua purkamalla sukupuoleen, sukupuoli-
266 identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun liittyviä stereotyyppioita. Todellinen tasa-arvo ja
267 yhdenvertaisuus toteutuvat kun sukupuoli tai muut yksilöön liittyvät ominaisuudet tai

268 piirteet eivät ole merkityksellisiä TYYn toiminnassa.

269

270

271

TYY huomioi toiminnassaan sukupuolen moninaisuuden.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori, viestintäsektori, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Vältetään sukupuolisidonnaisia termejä ja sukupuolen perusteella tapahtuvaa lokeroimista. Kyselylomakkeita tehdessä pohditaan sukupuoli-identiteetin kysymisen tarpeellisuutta.

272

Oman sukupuoli-identiteetin ja seksuaalisen suuntautumisen ilmaiseminen on mahdollista sukupuolesta tai suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Rohkaistaan keskusteluun seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta. Järjestetään jäsenille koulutuksia seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuuteen ym. liittyen yhdessä yliopiston tasa-arvotoimikunnan kanssa. Osallistutaan seksuaalisuutta ja sukupuolen moninaisuutta käsitteleviin kampanjoihin.

273

Tapahtumiin ja tilaisuuksiin on turvallista osallistua sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Tapahtumasektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYYn tapahtumien heteronormatiivisia ja sukupuolittuneita tapoja ja perinteitä kartoitetaan ja niiden normatiivisuutta puretaan ja muokataan.

	TYYn järjestämissä tapahtumissa on ilmoitettu taho, johon voi olla yhteydessä, mikäli ei koe tapahtumaa tai tilaisuutta turvalliseksi.
--	--

274

275

276 3.7 Terveystila ja vammaisuus

277

278 Yliopiston toimintaympäristöä ei ole täysin suunniteltu opiskelijoiden toimintakyvyn
279 moninaisuus huomioiden. Opiskelija voi kohdata esimerkiksi vammaisuuden vuoksi
280 puutteita yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa myös
281 ylioppilaskuntaa tekemään kohtuullisia mukautuksia vammaisten ihmisten
282 yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. TYY pyrkii edistämään esteettömyyden periaatteita
283 niin rakentamisen, osallistumisen kuin palveluidenkin tasolla, sekä omassa
284 toiminnassaan että vaikuttamistyössä ulkopuolisiin tahoihin.

285

286 Esteitä opiskelijoille voivat aiheuttaa rakennettu ympäristö sekä puutteelliset tukipalvelut,
287 jotka olisivat edellytys yhdenvertaiselle opiskelulle ja toimimiselle yliopistoyhteisössä.

288

TYYn tilat ovat saavutettavia ja esteettömiä.	
Vastuu	Pääsihteeri, tilavastaava, sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Tiloja remontoidessa suositaan esteettömiä ratkaisuja, joita pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Uusia tiloja hankittaessa varmistetaan tilojen esteettömyys ja pyritään valitsemaan esteettömin vaihtoehto.</p> <p>Parannetaan esteettömyyttä TYYn tiloissa esteettömyyskartoituksen pohjalta.</p> <p>Vakiinnutetaan TYYn tapahtumiin saavutettavuusmerkintöjen käyttäminen.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä viestimään tapahtumien saavutettavuudesta valmiilla tekstipohjilla, kun tapahtuma järjestetään TYYn tilassa.</p>

289

Opiskelijat hakevat ja saavat apua mielenterveyden ongelmiin varhaisessa vaiheessa. Omasta mielenterveysongelmasta puhuminen ei leimaa puhujaa negatiivisesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Vaikutetaan YTHS:n mielenterveyspuolen riittävien resurssien turvaamiseksi. Tuodaan esiin kampuskaupungeissa toimivia eri mielenterveyspalveluita tarjoavia tahoja. Viestitään mielenterveyspalveluista ja -asioiden käsittelystä myös englanniksi, jotta ei suomea puhuvat opiskelijat uskaltavat hakea apua mielenterveysongelmiin. Järjestetään opiskelijoiden mielenterveysongelmia käsitteleviä kampanjoita ja osallistutaan vuosittaiseen opiskelijoiden mielenterveyspäivään. Rakennetaan opiskelijoiden mielenterveydestä puhumisen kulttuuria ja koulutetaan asian puheeksi ottamisesta.

290

291 4. Järjestöt ja opiskelijayhteisö

292

293 Merkittävä osa opiskelijatoiminnasta ja -kulttuurista tapahtuu järjestöissä, joten järjestöt
294 ovat hyvin keskeisiä toimijoita yhdenvertaisuuden edistämisessä. Tämän osion tavoitteet
295 ja toimenpiteet koskevat sekä TYYn että järjestöjen toimintaa. TYYtä koskevissa kohdissa
296 korostuvat ylioppilaskunnan rooli järjestötoimijoiden kouluttajana ja neuvonta- ja
297 tukipalveluiden tarjoajana. Järjestöjä koulutetaan ja tuetaan erityisesti tapahtumien
298 järjestämisessä, viestinnässä, jäsenten yhdenvertaisessa kohtelussa sekä avoimessa ja
299 syrjimättömässä ilmapiiriissä. Järjestöjä koskevat tavoitteet ja vastuut ovat ohjeellisia,
300 mutta niitä voidaan hyödyntää toiminta-avustusten myöntöperusteissa.

301 Tärkeimmät TYYn käytettävissä olevat keinot yhdenvertaisuuden edistämiseksi
302 järjestöissä ovat kouluttaminen, ohjelman tueksi laadittava yhdenvertaisuusopas,
303 turvallisen tilan periaatteet ja järjestöjen toiminta-avustushakemusten pisteytys. Kun

304 toimenpiteissä puhutaan järjestöjen ohjeistamisesta, viitataan ennen kaikkea
305 yhdenvertaisuusoppaaseen ja koulutuksiin. Kun puhutaan kannustamisesta, viitataan
306 toiminta-avustushakemusten pisteytyksiin.

307 Kohta kolme on jaettu kolmeen alakohtaan, jotka ovat järjestöyhteisö, tapahtumat, ja
308 viestintä.

309 4.1 Järjestöyhteisö

310

Järjestöt saavat riittävästi tukea yhdenvertaisen toiminnan toteuttamiseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Koulutetaan järjestöt TYYn yhdenvertaisuusoppaasta, jossa annetaan neuvoja yhdenvertaisuuden monipuoliseen huomioimiseen. Toimitetaan yhdenvertaisuusopas jokaiselle järjestölle. Järjestetään järjestöpuheenjohtajille, järjestöjen yhdenvertaisuusvastaaville ja muille yhdenvertaisuudesta kiinnostuneille vuosittain yhdenvertaisuuskoulutus. Huomioidaan yhdenvertaisuusnäkökohdat läpileikkaavasti muissa järjestöjen koulutuksissa. Mahdollistetaan etä- tai hybridiosallistuminen kaikkiin mahdollisiin järjestökoulutuksiin.

311

Järjestöissä vallitsee avoin ilmapiiri ja keskustelukulttuuri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä nimeämään hallituksestaan yhdenvertaisuusvastaava, joka tutustuu TYYn yhdenvertaisuusohjelmaan ja järjestöjen yhdenvertaisuusoppaaseen. Koulutetaan yhdenvertaisuusvastaavia kehittämään järjestönsä toimintaa yhdenvertaisemmaksi.

	<p>Koulutetaan järjestöjä luomaan itselleen yhdenvertaisuussuunnitelma tai -kartoitus, sekä sopimaan siihen liittyvästä vuosittaisesta seurannasta.</p> <p>Tuetaan järjestöjä sisäisten ristiriitatilanteiden käsittelyssä tarjoamalla neuvontaa ja keskusteluapua tarvittaessa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä yhdenvertaisuusasioita koskevan palautteen keräämisessä ja käsittelyssä.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä tiedostamaan ja huomaamaan toimintansa yhdenvertaisuutta edistävät ja heikentävät tekijät.</p>
--	---

312

Opiskelijat voivat osallistua järjestötoimintaan henkilökohtaisista ominaisuuksistaan ja terveydentilastaan riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään järjestöjen ymmärrystä opiskelijoiden moninaisuudesta koulutusten ja viestinnän avulla.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä TYYssä tunnistettujen opiskelijavähemmistöjen ja vammaisopiskelijoiden huomioimisesta järjestötoiminnassa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä tekemään yhteistyötä esteettömyyssuunnittelijan kanssa.</p>

313

Mielenterveyden ongelmista kärsivät saavat tukea opiskelutovereiltaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Jaetaan järjestötoimijoille ja muille opiskelijoille materiaalia ja järjestetään koulutus, jossa käsitellään puheeksiottamista ja toimimista tilanteessa, jossa on huolestunut opiskelutoverinsa hyvinvoinnista.

	<p>Kehitetään konsepti, jossa järjestöt voivat olla osana mielenterveyden edistämistä jo varhaisessa vaiheessa ja antaa tukea opiskelutovereilleen. Mahdollistetaan ja koulutetaan järjestöjen ja tiedekuntien matalan kynnyksen yhteydenpito ja yhteistyö mielenterveysasioissa.</p> <p>Markkinoidaan projektiavustuksia erityisesti sillä kärkeä, että järjestöt voivat toteuttaa mielenterveysongelmiin varhaista puuttumista tukevia projekteja.</p> <p>Lisätään järjestöjen ja yliopiston keskinäistä tietoutta, esimerkiksi viestimällä uudesta konseptista ja OpintoVartusta.</p>
--	--

314

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua opiskelijatoimintaan opiskelupaikkakunnasta ja varallisuudesta riippumatta.	
Vastuu	Satakunnan kampusvastaava ja järjestösektori
Toimenpiteet	<p>Ylläpidetään ja kehitetään keskusteluyhteyksiä Satakunnan kampusten järjestöjen kanssa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään maksuttomia tapahtumia ja tarjoamaan monipuolisia osallistumisen tapoja, kuten hybridiosallistuminen.</p>

315

316

Järjestöt kiinnittävät edunvalvonnassaan huomiota opiskelun saavutettavuuteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Koulutetaan järjestökojoja huomioimaan edunvalvontatyössään erityisesti opetusmenetelmien ja -tilojen saavutettavuus. Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille opiskelutilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.

317

Järjestöjen tilat ovat saavutettavia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Tuetaan ja neuvotaan järjestöjä tilojensa sosiaalisen ja fyysisen saavutettavuuden parantamisessa. Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille järjestötilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.

318

319 4.2 Tapahtumat

320

Tapahtumissa ei painosteta alkoholin käyttöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan päihteettömyys huomioon jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa. Opastetaan järjestöjä siitä, miten tarjoilut voivat olla yhdenvertaiset myös alkoholittoman vaihtoehdon valitseville. Kannustetaan järjestöjä järjestämään alkoholittomia tapahtumia.

	<p>Herätetään esimerkiksi koulutusten yhteydessä keskustelua alkoholikulttuurista ja alkoholin käytöstä.</p> <p>Tuetaan järjestöjä monipuolisten tapahtumien suunnittelussa.</p>
--	--

321

<p>Järjestöt tietävät, mitä TYYn häirintäyhdyshenkilöt tekevät ja osaavat hyödyntää heitä toiminnassaan.</p>	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöjä vuosittain TYYn häirintäyhdyshenkilöistä ja heidän toiminnastaan.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä käsittelemään kiusaamis-, syrjintä- ym. tapaukset välittömästi, jos sen kaltaista toimintaa ilmenee tapahtumassa ja toiminnassa.</p>

322

<p>Tapahtumissa ei esiinny kiusaamista, syrjintää, häirintää eikä rasismia.</p>	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Ohjeistetaan järjestöjä suositteluun, että jos osallistuja kokee tapahtumissa jonkinlaista häirintää, syrjintää, kiusaamista, ym., on osallistujan oikeus olla yhteydessä TYYn häirintäyhdyshenkilöihin.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä järjestämään anonyymi palautemahdollisuus tapahtumien yhteyteen, jonka avulla voi matalalla kynnyksellä ilmoittaa epäasiallisista kokemuksista.</p>

323

<p>Tapahtumat ovat fyysisesti ja sosiaalisesti saavutettavia.</p>	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan eri saavutettavuusnäkökulmat huomioon tapahtuman suunnittelussa ja tapahtumapaikkaa valitessa.</p>

	<p>Ohjeistetaan järjestöjä huomioimaan tapahtumien tarjoiluissa erilaiset ruokavaliot vähintään silloin, kun ne ovat etukäteen tiedossa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtumatilojen fyysisestä saavutettavuudesta jo tapahtumakutsussa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtuman säännöistä ja palautemahdollisuudesta jo tapahtumakutsussa.</p>
--	--

324

Jokaiselle opiskelijalle on tarjolla mielekästä toimintaa opiskelijayhteisössä.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään monipuolisesti erisisältöisiä tapahtumia.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä seuraamaan ja kartoittamaan jäsenistönsä tarpeita.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä markkinoimaan tapahtumista ja toiminnastaan laajasti, jotta mahdolliset uudet jäsenet voivat löytää järjestön toiminnan.</p> <p>Tiedotetaan järjestöjen toiminnasta laajasti eri viestintäkanavilla.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä ja jäseniä seuraamaan TYYn viestintäkanavia.</p>

325

Perheelliset opiskelijat pystyvät osallistumaan järjestöjen toimintaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään toimintaa monipuolisesti eri kellonaikoina.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään tapahtumia, joihin lasten mukaan ottaminen on mahdollista.</p>

326

Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla toimintaa myös muissa kuin kansainvälisille opiskelijoille suunnatuissa järjestöissä.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään kaksikielisiä (suomi ja englanti) tapahtumia ja tiedottamaan niistä myös kaksikielisesti.</p> <p>Toimitaan roolimallina kaksikielisessä viestinnässä järjestöille.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä huomioimaan kansainväliset opiskelijat suomenkielisissä tapahtumissa esimerkiksi tulkaamalla heille tapahtuman keskeiset asiat.</p> <p>Kannustetaan kv-tuutoreita integroimaan kansainväliset opiskelijat osaksi järjestöjä esimerkin kautta.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä viestimään toiminnastaan sekä suomeksi että englanniksi.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä kartoittamaan ei suomea puhuvien jäsenten määrä toiminnassaan ja arvioimaan englanninkielisen viestinnän lisäämistä esimerkiksi kuukausittaisen englanninkielisen koontiviestin avulla.</p> <p>Ohjeistetaan ainejärjestöjä ja kv-tuutoreita lukukausien alussa kansainvälisten opiskelijoiden tavoittamiseksi.</p>

327

328 4.3 Viestintä

329

Järjestöjen viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, viestintäasiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan ja ohjeistetaan järjestötoimijoita opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisesta viestinnässä.</p> <p>Ohjeistetaan järjestötoimijoita viestinnän visuaalisesta saavutettavuudesta.</p>

330

Kaikkien järjestöjen toiminnasta on saatavilla perustiedot myös englanniksi.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	Kannustetaan järjestöjä viestimään englanniksi kaikesta mikä voi koskea ei suomea puhuvia opiskelijoita. Muistutetaan järjestöjä englanninkielisen nettisivuosiuden päivittämisestä vuosittain.

331

Viestinnässä ei puhuta kenestäkään loukkaavasti.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori, järjestösektori
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä olemaan käyttämättä sukupuolittuneita, stereotyyppitteleviä ja rasistisia kielikuvia. Käsitellään järjestöjen viestinnästä tullut palaute tarvittaessa asianosaisten järjestöjen kanssa.

332

333

5. Yliopisto ja yhteiskunta

334

335 Opiskelijoiden edunvalvojana TYYllä on velvollisuus tarkkailla ja omilla toimillaan edistää
336 yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistossa. Yliopiston tulee kohdella opiskelijoita
337 yhdenvertaisesti, tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja huolehtia myös
338 riittävästä opiskelun tukipalveluista. Tämän kohdan tavoitteet toimivat TYYlle
339 edunvalvonnan ohjenuorina. Puhuttaessa edistämisestä toimenpiteiden yhteydessä,
340 tarkoitetaan ennen muuta asian edistämistä erilaisissa yliopiston hallinnon,
341 henkilökunnan ja muiden sidosryhmien tapaamisissa.

342

343 Ylioppilaskuntana TYY on myös aktiivinen yhteiskunnallinen toimija, joka osallistuu
344 julkiseen keskusteluun yliopistoyhteisön ulkopuolella. Yhdenvertainen, saavutettava ja
345 syrjimätön yhteiskunta edistää sekä opiskelijoiden että muiden yksilöiden osallisuutta ja
yhteiskunnallisia pyrkimyksiä.

346

347 Yhdenvertaisuusohjelman toimenpiteet tukevat muita TYYn toimintaa ohjaavia
dokumentteja.

348 5.1 Yliopisto

349

Opiskelijat osallistuvat yliopiston yhdenvertaisuustyöhön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tekemiseen ja valvotaan sen toteutumista. Pidetään huolta, että opiskelijoita osallistetaan suunnitelman tekemiseen laajasti.

350

Opiskelijat osallistuvat yliopiston kehittämiseen yliopiston eri yksiköissä kaikissa tiedekunnissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Kannustetaan opiskelijoita lähtemään mukaan eri työryhmiin ja -elimiin. Vaikutetaan siihen, että opiskelijat ovat edustettuina ja huomioidaan eri toimiryhmissä mahdollisimman kattavasti.

351

Koulutus on järjestetty saavutettavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan saavutettavuutta ja yksilöllisiä opiskelijajärjestelyjä koskevan ohjeiston laadintaan ja valvotaan sen toteutumista. Informoidaan opiskelijoita opiskelijajärjestelyistä TYYn nettisivuilla. Lisätään opiskelijoiden tietoisuutta yliopistolla erityisjärjestelyiden järjestelyistä. Edistetään sitä, että yliopiston tietokoneet tukisivat lukulaitteita ja muita esteettömyyden apuohjelmia.

352

	Edistetään yksilöllisiä oppijoita hyödyttäviä, joustavia ja monipuolisia opintosuoritusmahdollisuuksia.
--	---

Yliopisto on saavutettava ja esteetön ympäristö.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään yliopiston kyltityksen muokkaamista saavutettavaksi näkövammaisille ja ei-suomea puhuville.</p> <p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa saavutettavuutta heikentävät paikat.</p> <p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa ratkaisuja, joilla yliopistonmäestä ja muista yliopiston esteellisistä paikoista saadaan saavutettavampi liikkumisrajoitteisille.</p> <p>Vaikutetaan sukupuolineutraalien wc-tilojen lisäämiseksi.</p> <p>Edistetään yliopiston intranetin saavutettavuuden parantamista välittämällä aktiivisesti TYYn tietoon tulevaa, intranettiä koskevaa palautetta yliopistolle.</p> <p>Tehdään aktiivista yhteistyötä yliopiston viestinnän kanssa, jotta informaatio tavoittaa laajasti opiskelijat.</p>

353

Erilaisista taustoista tuleviin opiskelijoihin suhtaudutaan opetus- ja tuutorointitilanteissa avoimesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Korostetaan lukuvuoden alussa jo johdantoluennoilla, että yliopistoelämään kuuluu kanssaihminen kunnioittaminen ja moninaisuuden hyväksyminen.</p> <p>Edistetään sitä, että yliopisto kysyy säännöllisesti opiskelijoilta, ovatko nämä kohdanneet tai havainneet opetustilanteissa syrjintää, loukkaavaa puhetta, rasismia tms.</p>

354

	Varmistetaan, että opiskelijoiden ongelmallisiksi kokemat tilanteet tulevat tarvittaessa käsitellyiksi asianosaisen/asianosaisien kanssa.
--	---

Ketään ei kiusata yliopistolla. Kiusaamistapaukset tulevat ilmi ja ne selvitetään asiallisesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Varmistetaan, että yliopistolla on helposti saatavilla tietoa siitä kuinka toimia, jos kohtaa kiusaamista omakohtaisesti tai muiden kohdalla. Käsitellään mahdolliset kiusaamistapaukset OpintoVartu-mallia ja sovittelua hyödyntäen. Tarjotaan tukea ja ohjausta kiusatuiksi tulleille. Järjestetään korkeakoulukiusaamisen vastainen kampanja vuosittain.

355

Mielenterveyden ongelmat eivät muodostu opiskelun esteeksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Edistetään riittäviä opintopsykologiresursseja ja matalan kynnyksen opiskelun tuen palveluiden saatavuutta. Edistetään opiskelutaitojen tukemiseen tähtäävän opetuksen sisällyttämistä opintojen ohjaukseen.

356

Perheen ja opiskelun pystyy vaivattomasti sovittamaan yhteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kannustetaan opetushenkilökuntaa suhtautumaan myönteisesti lasten läsnäoloon opetustilanteissa.

	<p>Selvitetään ja edistetään lyhytaikaisia lastenhoitomahdollisuuksia luentoaikoina.</p> <p>Edistetään sitä, että opetushenkilökunta tiedottaa kurssikuvauksissa myös mahdollisten kurssiin liittyvien pienryhmien aikatauluista.</p>
--	---

357

<p>Opiskelijat ovat tasa-arvoisessa asemassa taustastaan tai ulkoisista tekijöistä riippumatta.</p>	
Vastuu	<p>Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava</p>
Toimenpiteet	<p>Yliopisto antaa erityistä tukea sitä tarvitseville.</p> <p>Kannustetaan yliopistoa siirtymään sukupuolineutraaliin kommunikointiin.</p> <p>Koulutetaan yliopistoa stereotyyppioista ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimialoista.</p>

358

<p>Erilaiset kulttuurit nähdään tiedeyhteisön vahvuutena. Yliopistolla on nollatoleranssi rasismiin.</p>	
Vastuu	<p>Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava</p>
Toimenpiteet	<p>Kartoitetaan, onko yliopistolla selvät käytännöt rasismitapauksiin puuttumiseksi sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kohdalla.</p>

359

<p>Kansainväliset opiskelijat saavat riittävästi tukea suomalaisessa tiedeyhteisössä toimimiseen.</p>	
Vastuu	<p>Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja kansainvälisyyssektori</p>
Toimenpiteet	<p>Suunnitellaan kansainvälisten opiskelijoiden tuutorointia yhdessä yliopiston kanssa.</p>

	<p>Edistetään englanninkielisen opetuksen laadun ja määrän lisäämistä eri oppiaineissa.</p> <p>Edistetään riittävän suomen kielen opetuksen tarjoamista kansainvälisille opiskelijoille.</p>
--	--

360

361 5.2 Yhteiskunta

362

TYY vaikuttaa yhdenvertaisen ja suvaitsevan yhteiskunnan kehitykseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Osallistutaan yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtääviin kampanjoihin ja tempauksiin, kuten Pride-tapahtumaan tai rasisminvastaiseen toimintaan.</p> <p>Pidetään julkisessa keskustelussa ja lausunnoissa esillä yhdenvertaisuusnäkökulmaa.</p> <p>Viestitään vaaleista kaksikielisesti suomeksi ja englanniksi.</p>

363

Opiskelija-asumisessa erityisryhmät huomioidaan läpileikkaavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Opiskelija-asumiseen liittyvässä vaikutustyössä painotetaan erityisryhmien huomiointia ja esteettömyyttä.</p> <p>Vaikutetaan TYS:öön ja yliopistoon kohtuullisen asuntomäärän takaamiseksi kansainvälisille opiskelijoille.</p>

364

Yhdenvertaisuuden edistäminen on vahva teema SYL:n ja OLL:n linjoissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja liikuntavastaava
Toimenpiteet	Nostetaan yhdenvertaisuusohjelmasta sopivia kohtia SYL:n ja OLL:n materiaaleja koskeviin TYYn lausuntoihin.

365

366 6. Turvallisen tilan periaatteet

367 Turvallisen tilan periaatteiden tarkoitus on lisätä TYYssä ja järjestöissä toimimisen
368 turvallisuutta. Kaikissa TYYn järjestötiloissa tulee olla voimassa järjestöjen yhdessä
369 sopimat turvallisen tilan periaatteet, jotka ovat tilan seinillä nähtävissä.

- 370 • Perussääntö on, että kohtele toisia, niin kuin toivoisit itseäsi kohdeltavan. Ota
371 kuitenkin huomioon, että jokainen meistä on yksilö ja eroaa joskus paljonkin
372 esimerkiksi henkilökohtaisten rajojen suhteen. Älä yleistä omia mieltymyksiäsi.
373
- 374 • Älä tee oletuksia toisen identiteetistä, sukupuolesta, seksuaalisesta
375 suuntautumisesta tai muusta vastaavasta ominaisuudesta. Et voi tietää toisen
376 kokemuksia, ajatuksia ja elämäntilannetta, saati itsemääriteltäviä identiteettiä hänen
377 puolestaan. Koska teemme kuitenkin koko ajan oletuksia toisista, yritä tiedostaa
378 omat oletuksesi.
- 379
- 380 • Ole avoin ja kuuntele, kunnioita toista ihmisenä yli omien ennakkoluulojesi. Älä
381 kyseenalaista tai tuomitse toisen erilaisuutta.
- 382
- 383 • Anna tilaa. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät
384 osalliseksi.
- 385 • Puhu niin että kaikki voivat ymmärtää: yritä käyttää kieltä joka on ymmärrettävää
386 myös oman viiteryhmän ulkopuolisille.
- 387
- 388 • Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi: muiden kokemusta ei ole sopivaa
määrittellä heidän puolestaan.
- 389
- 390 • Älä käytä hyökkäviä puheenvuoroja toisia ihmisiä kohtaan, ei paikalla olevia eikä
tilaisuudesta poissaolevia kohtaan.
- 391
- 392 • Älä häiritse ketään sanallisesti, koskemalla tai tuijottamalla. Ei tarkoittaa ei. Lopeta
393 tai muuta käytöstäsi jos toinen sitä pyytää. Se mikä tuntuu sinusta hyvältä, ei
394 välttämättä toisen mielestä tunnu samalta. Pyri tulkitsemaan tilannetta ja toista
osapuolta. Varmin toimintatapa on kysyä, kuunnella ja kunnioittaa.
- 395
- Jos kaipaat ongelmatilanteisiin apua tai tukea, pyydä sitä.

396

397

7. Ohjelman toteutumisen arviointi

398

399 Yhdenvertaisuusohjelman toteutumista seurataan vuosittain. Kattava tarkastelu
400 tavoitteiden toteutumisesta tehdään puolivuotiskatsauksen ja toimintakertomuksen
401 yhteydessä. Päävastuu seurannasta on hallituksen yhdenvertaisuusvastaavalla ja
402 toissijainen vastuu sosiaalipoliittisella asiantuntijalla, jotka arvioivat tavoitteiden
403 toteutumista TYYn muun toimiston avustuksella. Puolivuotiskatsauksen yhteydessä
404 tehtävän arvioinnin lisäksi toimintakertomuksessa on yhdenvertaisuutta käsittelevä osio,
405 jonka laatii hallituksen yhdenvertaisuusvastaava kautensa päätteeksi.

406

407 Tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida asteikolla saavutettu - osittain saavutettu -
408 ei vielä saavutettu. Samoin toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan asteikolla
409 toteutunut - osittain toteutunut - ei toteutunut. Arviointi toteutetaan sanallisesti.
410 Arvioinnin avulla seurataan, miten toimenpide ja tavoite on toteutunut ja saavutettu. Jotta
411 seuranta olisi helpompaa tulevinä vuosina, voidaan seurantaraporttiin kirjoittaa
412 sanallisesti, miten toimenpide on edennyt ja mitä toimenpidettä edistääksemme tulisi
413 seuraavaksi tehdä. Eri vuosina tehtävät arviot toteutumisesta on syytä kirjata yhteen ja
414 samaan dokumenttiin, jotta toteutumisen seuranta on systemaattista. Arviointi
415 toimitetaan myös edustajistolle joko hallituksen puolivuotiskatsauksen tai syyskauden
ensimmäisen kokouksen yhteydessä.